

ÇOK AMAÇLI KADASTRO

Doç. Dr. EROL KÖKTÜRK

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Başkanı

Çünkü günümüzde kadastro, “yalnızca taşınmazların sınırlarını belirleyen ve taşınmaz iyeliğini güvenceleyen bir araç” olarak algılanmakta, çok amaçlı kadastro artık genel kabul görmektedir.

Harita sektörü, toprakla ilgili hiçbir yatırımın göz ardı edemeyeceği, atlayamayacağı bir altyapı sektörüdür. Bu niteleme, abartıdan ve mesleki bağnazlıktan uzak, nesnel bir nitelemedir. Bunun yanı sıra kadastro, plan uygulamaları mühendislik projeleri vb. konular nedeniyle de sektör, vatandaşların çok büyük bir bölümünü doğrudan ilgilendiren bir önem taşımaktadır. Bundan dolayı, sektörün kendisini yenilemesi, bu ilgi alanlarında benzeri bir yenileşmeyi, sektör hizmetlerine bakışta bir farklılaşmayı da kaçınılmaz kılmaktadır.

Artık kadastro için en yetkili ağızların, bitirme rakamlarına sığınmaması, kentsel alanlarda % 90.3'lük bir gerçekleştirme zorlamasına gitmemeleri gerekmektedir. Kadastro, bitmeyen bir faaliyet olduğu, bu nedenle yapılan ve yapılacak olan kadastroların işe yararlılık oranını yükseltmenin temel amaç olması gerektiği bilinmeli, kabul edilmeli ve buna göre davranılmalıdır. Çünkü günümüzde kadastro, “Yalnızca taşınmazların sınırlarını belirleyen ve taşınmaz iyeliğini güvenceleyen bir araç” olarak algılanmakta, çok amaçlı kadastro artık genel kabul görmektedir.

Çağdaş teknolojinin sunduğu olanaklar, düne kadar düş olarak nitelediğimiz birçok varsayımın olabilir olduğunu kanıtlamış bulunmaktadır. Mikroelektronik alanında ortaya çıkan gelişmelerden en hızlı etkilenen sektörlerden birisi de harita sektörüdür. Bu gelişmeler ışığında, başta düşüncelerin, örgütlenme biçimlerinin, iş üretme süreçlerinin, sonuçları sunuş biçimlerinin, tüzel altlıkların değişmesi gerekmektedir. Palyatif, dostlar alışverişte görsün türünden değişikliklerin yerini bütüncül düzenlemeler almalıdır.

Bunları yaparken, gelecekte olması kesin olan değişimleri, ertelememek gerekiyor: Kadastro bilgi sistemini, kent bilgi sistemini, arazi bilgi sistemini kurmak, ama bu kuruluşun gerekleri ne ise onlara uygun davranarak kurmak; harita bilgileri konusundaki gizlilik olgusunu yeni gelişmeler karşısında mutlaka yeniden gözden geçirmek, yani gerçekten ülke savunmasına yönelik olanlar dışında harita ve harita bilgileri konusundaki gizliliği aşmak; uydu, uzaktan algılama ve fotogrametri olanaklarından sonuna kadar ve çok yönlü yararlanmak gerekiyor.

Yaşanabilir kent ortamlarının, sağlıklı bir çevrenin yaratılması için tutarlı bir toprak kullanım siyasasının oluşturulmasında ve uygulanmasında; toprakların sömürülme-sinin, yağmalanmasının, öldürülmesinin önlenmesinde harita sektörünün olanaklarından sonuna kadar yararlanmak gerekiyor. Bu doğrultuda, Kadastro ve Yurttaşlar Yasamızdaki, padişahlık döneminin izlerini taşıyan zilyetlik ve kazandırıcı zamanaşımı gibi hükümlerin kaldırılması, tapu sicillerindeki yarı açıklık döneminin tam açıklık dönemine dönüşmesi gibi yasal değişiklikleri gerçekleştirmek gerekiyor.

Adil emlak vergisi alımı, kamulaştırma karşılıklarının belirlenmesindeki tartışmaların sonlandırılması, toprak spekülasyonu'nun minimize edilmesi ve sağlıklı kırsal planlamalar için zorunlu altlıklar olan toprak karşılık ve toprak değer haritalarının yapılması gerekmektedir.

Bunların yanı sıra, kıyıların ve yeşil alanların korunması, kalkınma planlarının düzenlenmesi ve bunlar için gerekli sağlıklı istatistiksel verilerin oluşturulması, doğal kaynakların doğru biçimde belirlenmesi ve korunması, çevre düzenleme ve turizm planlaması, ormanların ve kentsel alanlarda ağaçların korunması ile güvencelenmesi, ulaşım sisteminin ve enerji hatlarının projelendirilmesi ile projelerin uygulanması, sanayi tesislerinde montaj işleri, trafik kazalarının raporlandırılması, su altındaki arazi topografyasının saptanması, yeraltı maden galerilerinin belirlenmesi, sanat yapılarındaki ve yüksek yapılardaki deformasyonların periyodik belirlenerek güvenlik sistemlerinin oluşturulması, arkeolojik alanlardaki kazıların daha sonuç alıcı olması ve kültür varlıkları dökümünün oluşturulması ve burada sayılamayan birçok faaliyet harita sektörünün doğrudan etki alanına girmektedir.

Kentsel teknik altyapıların projelendirilmesinde ve yeraltına gömülen tesislerin (PTT, kanal, su, elektrik, televizyon, doğal gaz v.b.) ölçülmeden-haritalanmadan toprak altında bırakılmasında harita sektörünün gizil güçleri açısından yapılan ihmallerin yarattığı kaynak kayıplarım da burada vurgulamak gerekiyor.

Bu sektörü bir topoğrafik hizmetine indirgeme, sektörü oluşturan teknik eleman gizil gücünü de tapucu olarak görme biçimindeki yanlış eğilimleri aşmanın yolu, doğru tanınmaktan ve doğru anlaşılmaktan geçiyor.